GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLIX.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 238. Joi, 23 Octomvre (4 Noemvre.) 1886.

Braşovŭ, 22 Octomvre 1886.

Multŭ mai bine le stă foilorŭ ungurescĭ când critică stările putrede din acestŭ statŭ, decâtŭ când strigă nebunesce în contra a totŭ ce nu e Maghiarŭ. Acésta credemŭ o va recunósce orĭ şi ce omŭ, care se gândesce seriosŭ la „binele comunŭ," şi nu'lŭ pórtă numai în gură ca şoviniştii.

Intre relele ce bântuie acestŭ statŭ este fără îndoială celŭ mai capitalŭ: disordinea şi dărăpănarea financelorŭ, este deficitulŭ îngrozitorŭ, care cresce în proporţia în care poporaţiunea sĕrăcesce.

După cum arată ministrulŭ de finance Szapary în espunerea sa de Sâmbăta trecută, deficitulŭ pe anulŭ următorŭ, 1887, va fi de 54 milióne florinĭ şi ómenĭ, carĭ sciu bine socotĭ, susţinŭ, că de sigurŭ va ajunge şi cifra de 60 milióne.

Este acésta o sumă respectabilă, care are cele mai bune prospecte de a deveni în scurtŭ timpŭ îndoitŭ de mare, mai alesŭ când pe tóte terenele economice, comerciale şi financiare nu putemŭ înregistra decâtŭ totŭ numai regresŭ şi pierderĭ.

Budgetulŭ de faţă este alŭ 12-lea, din câte s'au presentatŭ parlamentului ungurescŭ, de când e Tisza Kalman la cârmă.

O fóiă maghiară oposiţională constată, că deficitulŭ anualŭ alŭ statului ungarŭ s'a urcatŭ de când e Tisza la guvernŭ, adecă în timpŭ de 11 anĭ, cu 15 milióne florinĭ, pre când la 1875 deficitulŭ era numai de 39 milióne, acum este de 54 milióne.

Urcarea enormă a deficitului s'a făcutŭ cu tóte că prin înmulţirea dărilorŭ veniturile statului s'au mărĭtŭ cu 50 de procente. La 1876 veniturile statului erau laolaltă de 216 milióne, ér pentru 1887 ministrulŭ Szapary le preliminéză cu 328 milióne florinĭ. Din acéstă sumă de 328 milióne vorŭ trebuì sĕ se cheltuiéscă în 1887 vre-o 130 milióne florinĭ numai pentru plata datoriilorŭ statului. Aşadĕr mai multŭ decâtŭ a treia parte din cheltuielĭ se vorŭ întrebuinţa pentru acoperirea datoriilorŭ.

Unŭ tablou acesta puţinŭ măgulitorŭ pentru arta de guvernare a lui Tisza Kalman. Elŭ póte fi unŭ isteţŭ luptaciu parlamentarŭ, unŭ ministru-preşedinte de cauciucŭ, când e vorba de a le întórce şi sucĭ tóte în favorulŭ sĕu; elŭ scie sĕ tune şi sĕ fulgere, ca şi unulŭ din ḑeii grecescĭ ai antichităţii, când se mânie pe bietele naţionalităţĭ, dér nu scie sĕ calculeze înainte, n'are pricepere pentru bunăstarea materială a poporaţiunei, este surdŭ şt orbŭ faţă cu trebuinţele economice ale ţĕrii, trăiesce din mână în gură şi nu vede, că statulŭ merge cu paşĭ repeḑĭ spre ruina sa totulŭ economică şi financiară.

Pĕcatulŭ celŭ mare a lui Tisza Kalman este, că a toleratŭ o politică financiară — décă merită acestŭ nume — care în timpŭ de 11 anĭ a produsŭ astfelŭ de resultate întristătóre. Dér cum ar fi pututŭ ministrulŭ-preşedinte sĕ se opună cheltuielilorŭ órbe ale colegilorŭ sĕi din ministeriu, când aceste se făceau pentru a glorifica sistemulŭ lui de guvernare, seducĕndŭ lumea, dândŭ nutremĕntŭ continuu îngâmfărei órbe şi linguşindŭ pasiunile órbe şovinistice ale Maghiarilorŭ?

Risipa ce s'a făcutŭ în financele statului este productulŭ sistemei de guvernare, este fĕtulŭ politicei hidóse, cu ajutorulŭ căreia se susţine la putere şefulŭ cabinetului ungurescŭ de atâta timpŭ.

E caracteristicŭ cum se judecă în partea de dincolo a monarchiei situaţiunea financiară a Ungariei. Inainte de tóte bate la ochĭ, că acolo nu se dă creḑĕmĕntŭ dateloru, ce le produce în espunerea sa ministrulŭ de financĕ Szapary, căruia, i se împută lipsă de sinceritate. „Neue freie Presse" spune, că afară de datoriile, ce le înşiră Szapary şi carĭ suntŭ în realitate mai marĭ, se mai află datorii secrete ale diferitelorŭ resorturĭ ministeriale, despre carĭ lumea n'are nicĭ o cunoscinţă. Cele mai multe împrumuturĭ de soiulŭ acesta le face ministrulŭ Trefort!

Ungaria, ḑice numita fóiă, se află în acelaşĭ periculŭ din care a scăpat'o acum ḑece anĭ bĕtrĕnulŭ Ghyczy. Ce-i dreptŭ creditulŭ ei încă se susţine, dér basa lui e sdruncinată. Şi ce mijlóce de îndreptare propune Szapary? — Mărirea dărilorŭ, — când poporaraţiunea abia mai póte suporta greutatea sarcinelorŭ publice.

Suntemŭ cu totulŭ de acordŭ, că numai printr'o cură radicală se póte delătura rĕulŭ şi că Ungaria trebue sĕ schimbe cu totulŭ direcţiunea politicei sale, administraţia sa şi viéţa sa publică.

Dér recunoscĕndŭ acésta împărtăşimŭ şi temerile ce se esprimă de dincolo de Laita, că Ungurii nu cuprindŭ îndestulŭ importanţa situaţiunei financiare a statului şi că prin urmare e puţină sperauţă de îndreptare.

Deschiderea Sobraniei.

Se telegrafiază din Têrnova cu data 31 Octomvre:

Astăḑĭ la orele 11 s'a deschisŭ marea adunare. D. Stambulov şi Mutkurov, urmaţĭ de oficerii garnisónei, au luatŭ locŭ pe estradă. D. Stambulov pronunţă discursulŭ următorŭ:

„După abdicarea primului prinţŭ alŭ Bulgariei, prinţulŭ de Battenberg, guvernulŭ a luatŭ direcţiunea afacerilorŭ ţĕrei şi şĭ-a datŭ tóte silinţele pentru a menţiné pacea, liniştea şi siguranţa, şi pentru a păstra averea, viéţa şi onórea cetăţenilorŭ bulgarĭ. Scopulŭ sĕu era în fine sĕ scóţă patria din crisa în care a aruncat'o lovitura de Statŭ dela 21 Augustŭ.

„Guvernulŭ a consideratŭ ca actulŭ celŭ mai importantŭ, ce-i incumba, convocarea marei adunărĭ, pentru a alege unŭ prinţŭ la tronulŭ vacantŭ. Cu tóte dificultăţile inerinte regimului provisoriu în care ne găsimŭ, alegerile s'au îndeplinitŭ fără incidente grave şi guvernulŭ vede cu plăcere astăḑĭ pe representanţii poporului bulgarŭ întrunitĭ în vechia capitală a regatului bulgarŭ.

„Fiindŭ pe deplinŭ încredinţaţĭ că veţĭ şti sĕ alegeţĭ unŭ prinţŭ, care va consacra viéţa sa pentru ocrotirea intereselorŭ şi a libertăţii patriei şi care va conduce naţiunea în calea progresului, mărirei şi gloriei şi a destinelorŭ sale istorice, noi declarămŭ marea adunare deschisă şi invocămŭ bine-cuvêntarea lui Dumneḑeu asupra lucrărilorŭ sale. Trăiască Bulgaria independentă şi liberă!"

Documentulŭ e semnatŭ de d. Stambulov, Karavelov şi Mutkurov. D. Karavelov rĕmasŭ la Sofia şĭ-a datŭ semnatura prin telegrafŭ. Vice-consulii Angliei şi Italiei vorŭ sosi aci de séră. Adunarea va procede la alegerea biroului.

Nu s'a mai primitŭ nicĭ o nouă comunicare din partea generalului Kaulbars. In faţa atitudinei Rusiei, sesiunea adunărei va fi fórte scurtă. Verificarea puterilorŭ se va face într'una séu 2 ḑile şi alegerea prinţului (fórte probabilŭ prinţulŭ Valdemar) în trei séu patru ḑile.

Situaţiunea în Bulgaria.

Ĕtă cum se înfăţişéză situaţiunea în sferele guvernamentale bulgare, după o telegramă din Tîrnova:

Lumea îşi dă bine séma, că presenţa bastimentelorŭ rusescĭ înaintea Varnei şi ameninţările de ocupaţiune au de scopŭ sĕ eserciteze o presiune asupra membrilorŭ adunărei şi sĕ arunce spaimă în populaţiune, căcĭ fără îndoială Rusia totŭ mai crede în realegerea prinţului de Battenberg. Se întrébă, décă Rusia lucréză astfelŭ numai spre a împedica acéstă realegere, séu ca în acelaşĭ timpŭ sĕ provóce căderea regenţei.

In sferele oficiale sĕ rĕspunde la acésta, că candidatura Battenberg este depărtată mulţumită sforţărilorŭ guvernului însuşĭ, căcĭ unŭ mare numĕrŭ de deputaţĭ, mai cu sémă cei din Rumelia, veniseră la Tîrnova cu ideia de a realege pe prinţulŭ Alexandru. Nu numai că guvernulŭ a depărtatŭ ideia realegerei sale, dér propune chiar candidatura Waldemar séu Oldenburg, apoi acceptă, afară de astea, punerea în libertate a oficerilorŭ arestaţĭ.

Ĕtă cum se crede că se va satisface Ţarulŭ şi se va aduce o schimbare favorabilă.

Dér acţiunea Rusiei înaintea Varnei, şi póte ocupaţiunea acestui oraşŭ, va distruge fără îndoială acéstă speranţă şi va arăta că Rusia nu voesce sĕ facă nimicŭ cu guvernulŭ actualŭ.

Ce devine — décă acéstă atitudine se accentuéză — alegerea unui prinţŭ agreatŭ de Rusia, după cum erau decişĭ a o face? Mulţĭ deputaţĭ suntŭ de părere, că nu trebue modificate programele stabilite. Eĭ spunŭ că décă guvernulŭ actualŭ va cădea, elŭ a ţinutŭ celŭ puţinŭ o conduită logică până la capĕtŭ şi conformă cu legile ţĕrei. Elementulŭ mai intransigentŭ ar voi o protestare sgomotósă, décă nu mai speră a se împăca cu Rusia. Acestŭ partidŭ va pune înainte, fără îndoială, alegerea prinţului de Battenberg.

Toţĭ, în fondŭ, speră cu tóte astea că presenţa Ruşilorŭ la Varna va aduce unŭ conflictŭ între órecarĭ puterĭ, celŭ puţinŭ, în lipsa altora, între Rusia şi Anglia.

Rĕmâne de semnalatŭ sentimentele partisanilorŭ Rusiei, carĭ credŭ că atitudinea acestei puterĭ va face sĕ-şĭ piardă capulŭ cei dela putere.

Reuniunea femeilorŭ române din comitatulŭ Huniadórei.

Bravele române din comitatulŭ Huniădóra, în conferinţa ţinută în oraşulŭ Deva, la 30 Octomvre a. c. au pusŭ temeliă la *„Reuniunea femeilorŭ române din comitatulŭ Huniădóra,"* cu scopŭ de a înainta industria de casă şi ajutorarea fetelorŭ şi vĕduvelorŭ române sĕrace. Prin înfiinţarea acestei reuniunĭ, Românele Huniădorene au doveditŭ, că inima lorŭ palpită de sentimente nobile şi că ele îşĭ cunoscŭ sublima lorŭ chiămare de „femeiă."

Aplaudămŭ şi felicitămŭ pe gingaşele române, întrunite în conferinţa din Deva, asigurându-le, ca vocea lorŭ nu va suna în pustiă.

Ceriulŭ sĕ bine-cuvinte salutara lorŭ întreprindere, ér noi cestialalţĭ, sĕ ne dămŭ parola, cá suntemŭ şi vomŭ fi totdéuna gata a le da mână de ajutorŭ întru înplinirea şi ajungerea scopului ce şĭ-au fixatŭ. Şi acum, ca onor. publicŭ sĕ pótă fi informatŭ, cum s'a înfiinţatŭ acea lăudată reuniune, ne ţinemŭ de datoriă a espune pe scurtŭ paşii făcuţĭ până în ḑiua de astăḑĭ.

Ideia de a înfiinţa o reuniune de femei în comitatulŭ Huniădóra nu este nouă. Românele nóstre au discutatŭ de câţĭva anĭ acéstă ideiă, — durere însĕ, că realisarea ei, din mai multe cause, s'a amănatŭ de aḑĭ pe mâne.

Inainte de asta cu câteva lunĭ, ideia de a forma numita reuniune sĕ discută cu mai multă energiă, până când în fine, câteva dómne din Deva se resolviră a lua iniţiativa şi făcură paşii cuviincioşĭ, pentru a întruni o conferinţă prealabilă.

La 8 Septemvre a. c. se întruniră Românele din Deva şi după o desbatere interesantă, deciseră ca sĕ ia ele iniţiativa şi sĕ convoce o conferinţă generală a tuturorŭ Românelorŭ din comitatŭ.

Onorabilulŭ publicŭ cetitorŭ cunósce deja apelulŭ ce l'a adresatŭ comisiunea aleasă la 8 Septemvre şi buna impresiune, ce a făcutŭ acelŭ frumosŭ şi căldurosŭ apelŭ.

Trebue sĕ accentuezŭ la acestŭ locŭ şi aceea, că înainte şi după publicarea apelului, comisiunea alésă a ţinutŭ mai multe şedinţe şi a pregătitŭ tóte agendele pentru adunarea generală, încâtŭ, pe când s'a întrunitŭ conferinţa generale, comisiunea a statŭ gata cu tóte ce se recerŭ la asemene conferinţe.

Le amintescŭ tóte acesta, ca sĕ dovedescŭ, că Românele nóstre sciu şi potŭ lucra şi în acéstă privinţă,

în tocmai ca bărbaţii, carĭ suntŭ deja practicĭ în asemenĭ întreprinderĭ.

Şi anumitŭ, pe ḑiua conferinţei generale au compusŭ unŭ programŭ după care avéu sĕ decurgă desbaterile, au compusŭ unŭ proiectŭ de statute şi s'au pregătitŭ a pute servi cu orĭce deslușire ce s'ar recere.

Astfelŭ în ḑiua conferinţei, cei sosiţĭ din depărtare au aflatŭ tóte gata şi aşa conferinţa a decursŭ în ordinea cea mai esemplară.

La 30 Octomvre, cu tóte că era chiar ḑiua de tĕrgŭ, la órele 11 în sala cea nouă dela scólele române din Deva s'a întrunitŭ o frumósă cunună de Române din locŭ şi giurŭ, participândŭ totodată şi unŭ numĕrŭ considerabilŭ de bărbaţĭ, mândri de a vedé pe bravele Românce, consultândŭ şi discutândŭ la unŭ scopŭ atâtŭ de multŭ doritŭ.

Din causa multŭ regretată, că d-na Ana Petco, n. Şiandorŭ s'a bolnăvitŭ pe neaşteptate, conferinţa a fostŭ bineventată de d-na *Lucreţia Olariu* n. Costa prin următorulŭ discursŭ:

»Onorabilă conferinţă: Sub impresiunea unei vii bucurii, viu a vĕ mulţumi, că a'ţĭ venitŭ la apelulŭ nostru, spre a ne da mână de ajutorŭ întru împlinirea măreţului scopŭ. Vĕ salutŭ decĭ în numele Devenelorŭ, ḑicêndu-vĕ: „bine a-ţĭ venitŭ«.

»Dómnelorŭ! Aimé Martin ḑice: „Vreĭ sĕ canoscĭ starea politică şi morală a unui poporŭ, caută ce locŭ ţinŭ acolo femeile!"

Pentru ca, eventualŭ, la o astfelŭ de întrebare, rĕspunsulŭ sĕ nu caḑă în defavorulŭ naţiunei nóstre în generalŭ, şi alŭ comitatului nostru în specialŭ, trebue sĕ ocupămŭ şi noi loculŭ menirei nóstre, pornindŭ pe acea cale a activităţii, din care resultă linişlea consciinţei naţionale şi ajutorarea celorŭ lipsiţĭ. Sĕ ḑicemŭ dér: »Inainte! căcĭ cu noi e Dumneḑeu!«

Acestŭ cuvêntŭ de bineventare, rostitŭ cu o precisiune şi intonare însufleţitóre, a fostŭ primitŭ cu repeţite urărĭ de: „sĕ trăiéscă!" (Va urma).

SCIRILE ḐILEI.

In *adunarea generală* a comitatului *Caraşŭ-Severinŭ*. ţinută în 27 Octomvre n., vicecomitele Iakabfy a propusŭ sĕ se procure portretulŭ rĕposatului fişpanŭ Tabajdi şi sĕ se aşeḑe în sala cea mare a comitatului. Representantulŭ Coriolanŭ *Brediceanu* declară în numele sĕu şi alŭ amicilorŭ sĕi de principiu, că nu póte consimţi la propunerea vicecomitelui. Motivele nu le esprimă, căcĭ nu voesce a jigni pe nimenea în sentimentele lui de pietate, dér nicĭ nu póte lupta cu cei trecuţĭ din viéţă. De mortuis nihil nisi bene. Viitorulŭ, acelŭ viitorŭ, în care egala îndreptăţire nu va fi literă mórtă, ci sfântă realitate pentru tóte sferele şi toţĭ cetăţenii, — acelŭ viitorŭ va judeca dreptŭ asupra defunctului comite supremŭ Tabajdi. — „Patrioţii« însĕ au primitŭ propunerea vicemitelui! Se putea altfelŭ?

—x—

Din causa *rĕsboiului vamalŭ* cu România, au rĕmasŭ fără piéţă şi fără câştigŭ 34 maestri, 56 calfe şi 58 învĕţăcei în ramulŭ mobilaturei în *Chezdi-Oşorheiu*. O mulţime de mobile de aci se află la tĕrgulŭ anualŭ din Cluşiu, unde se vêndŭ eftinŭ. E vorba sĕ se'nfiinţeze în Cluşiu unŭ magazinŭ permanentŭ pentru mobile din Chezdi-Oşorheiu.

—x—

Din Sofia se telegrafiază, că generalulŭ *Kaulbars* a pusŭ sĕ se împarţă banĭ între clasele sĕrace ale locuitorilorŭ şi sĕ îndemne ca Ţarulŭ Alexandru III sĕ fiă proclamatŭ protectorŭ alŭ Bulgariei. In oraşŭ domnesce mare nelinişte. Imprejurulŭ consulatului rusŭ stau adunaţĭ mulţĭ indiviḑĭ suspecţĭ, cărora li se dă mâncare şi rachiu din consulatulŭ rusescŭ.

—x—

Amŭ comunicatŭ deunăḑile, că căpitanulŭ orăşenescŭ din *Timişóra* a isgonitŭ pe redactorulŭ Friedrich *Reusche* dela »Neue Temesv. Ztg.« pentru totdéuna de pe teritoriulŭ acelui oraşŭ. Causa e că redactorulŭ îşĭ permisese sĕ scrie în contra raporturilorŭ comunale de acolo. Reusche publică o lămurire în afacerea sa, accentuéză patriotismulŭ sĕu ungurescŭ şi anume, că elŭ a adusŭ la cale înlocuirea teatrului germanŭ cu celŭ maghiarŭ. Şi dreptŭ mulţămită, renegatulŭ germanŭ redactorŭ „patriotŭ«, trebuì sĕ sufere a fi escortatŭ afară de teritoriulŭ Timişórei. Primarulŭ Dr. Carol Telbisz, căruia i se imputà acéstă nedreptate, ḑise: „Când am puterea sĕ dau cuiva cu piciorulŭ, nu discutŭ cestiunea de dreptŭ". Ér ministrulŭ Tisza, căruia i s'a plânsŭ Reusche, a rĕspunsŭ: »Voiu decide strictŭ după lege!" — Étă rĕsplata renegaţilorŭ!

—x—

In afacerea eliminării în massă a studenţilorŭ dela academia de agricultură din *Altenburgulŭ ungurescŭ*, directorulŭ Balazs a raportatŭ în persónă ministrului de comerţŭ Szechenyi cele întêmplate. Până acum 63 de studenţĭ au declaratŭ deja că n'au luatŭ parte la demonstraţiă şi din investigaţiune resultă că numai vr'o 4 séu 5 studenţĭ au înscenat'o. Ministrulŭ a aprobatŭ procederea directorului.

—x—

Cetimŭ în „Gazeta Poporului": »La anulŭ 1884 a adresatŭ *ministrulŭ cultelorŭ şi alŭ instrucţiunei publice o învitare cătrŭ capulŭ bisericei sêrbescĭ* din ţera nóstră, în care cere, ca preoţii sêrbĭ sĕ se îndrume a scrie de aci înainte informaţiunile şi estrasele cu litere latine, »pentru că literile cirile causéză marĭ neplăcerĭ şi lungĭ trăgănărĭ la resolvarea rugărilorŭ documentate cu asemenea acte". In ḑilele trecute apoi a adresatŭ şi ministrulŭ honveḑilorŭ o ordinaţiune cătră tóte comitatele, în care, provocându-se la rescriptulŭ colegiului sĕu, cere, ca comitetele administrative sĕ bage de sémă »ca rugărĭ pentru licenţii de căsetoriă nicĭ sĕ nu i se trimită, déca suntŭ provĕḑute cu estrase sêrbescĭ, adecă scrise cu litere cirile, ci sĕ îndrume preoţii sĕ le scrie cu litere latine!« S'a zăpăcitŭ de bună sémă d-nulŭ ministru! A voitŭ sĕ ḑică că: »sĕ le facă în limba statului!« — Adecă în limba „patriotică", mai „corectŭ" ḑisŭ.

—x—

Secţiunea de albinăritŭ a reuniunei economice din comitatulŭ *Braşovului* îşĭ ţine şedinţa sa ordinară lunară Vinerĭ, 24 Octomvre (5 Noemvre) a. c. Se vorŭ perfracta lucrurile curente ale culturei albinelorŭ. Membrii secţiunei suntŭ rugaţĭ a cerceta aceste şedinţe scienţifice; cu deosebire Românii arată pré puţinŭ interesŭ faţă cu întrunirile instructive ale acestei reuniunĭ economice.

—x—

»Epoca« scrie, că d. *G. Săcăşanu*, unulŭ dintre espulsaţĭ, s'a întorsŭ în Bucurescĭ, revocându-i-se decretulŭ de espulsare.

—x—

Cu ḑiua de 1 Noemvre n. s'au făcutŭ între altele următórele înaintărĭ în armata comună: căpitanii cl. II Nicolae *Cunicelŭ* din reg. de inf. 5, Emanoilŭ *Căldărarŭ* din reg. de inf. 100, Stefanŭ *Galianŭ* din reg. de inf. 99, la rangulŭ de căpitanŭ classa I; locotenenţii Ilie *Radu* din reg. de inf. 85, Mihaiu *Şandru* la institutulŭ geograficŭ militarŭ (reg. de inf. 65), Iónŭ *Cindriciu* din reg, de inf. 48, la gradulŭ de căpitanĭ classa II; sublocotenentulŭ Constantinŭ *Mihailoviciu* din reg. de inf. 5, la gradulŭ de locotenentŭ; cadeţii Dumitru *Burdea* din reg. de inf 33, George *Iovescu* din reg. de inf. 5, Oscarŭ *Moga* din reg. de inf. 46, Ionŭ *Cióră* din reg. de inf. 82, Alexandru *Drăgălina* din reg. de inf. 85, la gradulŭ de sublocotenenţĭ. S'au transferatŭ: căpitanulŭ Timoteiu *Achimescu* dela reg de inf. 43 la alŭ 5-lea, locotenenţii Nicolae *Bîrju* şi Nicolae *Jumanca* dela reg. de inf. 101 la alŭ 5-lea şi Ilie *Popiştĭ* la divisiunea de bateriă 25. La honveḑĭ s'au înaintatŭ: locotenentulŭ George *Mihuţŭ*, la gradulŭ de căpitanŭ classa II; sublocotenenţii de administraţiă Antonie *Burza* şi Vasilie *Prica*, la gradulŭ de locotenenţĭ; sergenţii majorĭ Alecsandru *Petranŭ*, Nicolae *Bologa* şi Simeonŭ *Pascu*, la gradulŭ de sublocotenenţĭ.

—x—

In luna Octomvre s'au depusŭ la cassele de păstrare localĭ fl. 380,319,21 şi s'au ridicatŭ fl. 383,279,98.

—x—

Traseulŭ căii ferate *Sibiiu-Viştea-Turnu-roşu* s'a făcutŭ Sâmbăta şi Dumineca trecută de cătră o comisiune.

—x—

Dr. *Polizu*, bĕtrânulŭ, din *Bucurescĭ*, a încetatŭ din viéţă. Imormêntarea, la care au luatŭ parte: parte din miniştrii, profesorĭ ai diferitelorŭ facultăţĭ, doctorĭ etc., a fostŭ forte simplă, conformŭ ultimei voinţe a rĕposatului. Doctorulŭ Polizu a fostŭ profesorŭ şi decanŭ alŭ facultăţii de medicină din Bucurescĭ.

Subvenţionarea operei unguruscĭ din Pesta.

Unulŭ din cele mai interesante capitule ale raportului de motivare a bugetului ministerului de interne îlŭ formézŭ subvenţionarea operei unguréscĭ din Pesta.

Pe anulŭ 1887 s'a preliminatŭ pentru subvenţionarea teatrului naţionalŭ şi a operei suma de 386,000 fl., adecă cu 121,600 fl. mai multŭ ca în anulŭ 1886. Sporirea subvenţiunei privesce mai multŭ opera. In raportulŭ de motive causa acestei sporirĭ se atribue în prima liniă slabei visitărĭ a operei, ce e în descrescere. Până în Decemvre anulŭ trecutŭ —anulŭ esposiţiunei — opera a fostŭ bine visitată, dér din acestŭ timpŭ veniturile ḑilnice au scăḑutŭ. Pe când pentru anulŭ 1886 veniturile brute după 180 representaţiunĭ au fostŭ preliminate cu 209,600 fl., séu cu suma mijlociă de 1164 fl. 44 cr. ḑilnicŭ, dela 1 Decemvre până la 31 Maiu 1886 la representaţiunĭ în abonamentŭ veniturile au fostŭ în sumă mijlociă de 522 fl. 73 cr. ḑilnicŭ, şi mărindu-se abonamentulŭ, de 1484 fl. 7 cr. Trebue observatŭ însĕ, că cu tótă mărirea abonamentului s'a cheltuitŭ aprópe totŭ cu onorariele actorilorŭ.

Mai adăogându-se la acestea şi réua administrare e cassei operei, cumpărându-se lucrurĭ de care n'are neapĕrată nevoiă opera şi care putreḑescŭ prin magazine, precum s'a doveditŭ în ḑilele din urmă, pentru că aşa cerea punga celui însărcinatŭ cu manipularea banilorŭ; mai adăogându-se şi aceea, că Pesta nu e numai unguréscă, ci si maghiaro-germano-jidovéscă, nu e mirare că se nutresce idea d'a se da opera unui întreprinḑĕtorŭ. Până atuncĭ însĕ, contribuabilii vorŭ fi aşa de bunĭ sĕ 'şĭ mai spetéscă spinarea plătindŭ deficitele teatrelorŭ unguréscĭ, ca sĕ nu 'şĭ dea sfêrşitulŭ.

FOILETONU.

Unŭ documentŭ preţiosŭ.

Escursiunea istorică, ce am făcutŭ dela Iulie la Octomvrie, anulŭ acesta, a avutŭ unŭ succesŭ deosebitŭ. Am dobênditŭ pentru Academia română peste una sută documente originale, amŭ decopiatŭ pentru colecţiunea mea propria, circa una miiă documente; am descoperitŭ mormêntulŭ nemuritorului Mironŭ Costinŭ şi alŭ familiei sale, cum şi alŭ altorŭ ilustri bărbaţĭ din secolii XVI şi XVII; am culesŭ 35 de inscripţiunĭ de biserică, morminte, odóre şi manuscrise şi am visitatŭ de apróре arhiva fondului religionarŭ din Bucovina şi alte deposite însemnate din Cernăuţĭ. In Vinerile, când se va ţiné şedinţă publică la Academiă, voi da citire celorŭ mai însemnate din documentele descoperite, şi din inscripţiunile decalcate în ultima mea *companiă istorică*. Aci vinŭ sĕ aducŭ numai la cunoscinţa publică unŭ documentŭ de celŭ mai mare interesŭ, consideratŭ şi din respectulŭ istoriei bisericescĭ, şi din acelŭ alŭ limbei şi literaturei. Acesta este uriculŭ, ce am descoperitŭ în arhiva monăstirei Suceviţa, care cu multă bunăvoinţă mĭ-a fostŭ pusă la îndĕmână spre cercetare de reverendissimulŭ Domnŭ Arhimandritŭ Calinescu, dela Mitropolia din Cernăuţĭ. Pergamenulŭ lui Mironŭ Mogilă Vodă de circa unŭ metru în lungime, l'am fotografatŭ, pentru Academia română, împreună cu mai multe altele, şi-lŭ trascriu aci, pentru a putea fi utilisatŭ de istoricii şi literaţii noştri, ca unulŭ din cele mai vestite documente. In adevĕrŭ, nicĭ unulŭ nu există în limba românéscă, de estinderea şi valórea acestuia, înainte cu mai mulţĭ anĭ de domnia lui V. Lupulŭ şi Mathei Basarab, — de la care se pretindea până mai dĕunăḑĭ, că începe întrebuinţarea limbei române, în cancelaria Domnéscă. Astăḑĭ, când sĕ agită, când trebuiă sĕ se agite întrebarea *ridicării* bisericei naţionale, sĕ va ceti cu viu interesŭ *legea* organică a mănăstirilorŭ din Moldova, dela 1627 Septemvrie 20. — Cetirea ei va da de meditatŭ tuturorŭ celorŭ, carĭ suntŭ îngrijiţĭ, cu dreptŭ cuvêntŭ, de starea bisericei nóstre.

Étă uriculŭ acesta, în tótă cuprinderea lui, ne suprimêndu-se decâtŭ formula slavonă dela începutŭ: *cu binecuvêntarea tatălui etc.*

»Adică, noi bunulŭ creştinŭ, şi întru Isusŭ Christosŭ credinciosŭ Iω Mironŭ Moghila Voevodŭ, cu mila lui Dumneḑeu, Domnŭ ţĕrei Moldovei, vrut'-amŭ şi am *ussrîduitŭ* cu tótă inima şi cu totŭ sufletulŭ nostru, cu puterea ce am avutŭ dela D-ḑeu, dăruită, după mila ce ne-au miluitŭ Sfinţia Sea, cu Domnia, în scaunulŭ, şi în tóte lucrurile cele dumneḑeescĭ şi a sfintelorŭ Besearecĭ, şi mai vêrtosŭ, tocmealele şi obicnele cele bune sĕ întărimŭ şi aceale stricate de ómenĭ nesocotitorĭ sĕ le tocmimŭ, după cum au nevoitŭ şi întru ântêia dată şi Domnii cei bunĭ, de au făcutŭ şi au întăritŭ prin sfintele Monăstirĭ tocmală şi obicine bune, n'au agonisitŭ cine-'şi-şie nicĭ au ţinutŭ cine-'si alŭ sĕu, nicĭ s'au grijitŭ cine-şĭ pe sine, ceu nevoitŭ toţĭ călugării de au agonisitŭ în sfânta Monăstire, şi au grijitŭ numai de paza sfintei Besearicĭ, şi de pravila călugăréscă. Ear în vremea de acum, aceste tóte s'au stricatŭ, şi în loculŭ acelorŭ tocmeale bune, şi obicine ce au fostŭ atuncĭ au făcutŭ alte tocmele şi obicine prin sfintele Monăstirĭ ómenii ce nu se temŭ de D-ḑeu, carĭ iau stătutŭ sĕ stringă şi sĕ agonisească numai şie, şi sĕ grijéscă numai pre sine, ér sfintele Monăstirĭ, le-au lăsatŭ negrijite şi nesocotite şi le-au părăsitŭ, de au rĕmasŭ lipsite de tóte lucrurile. Pentru aceea Domnia mea vĕḑêndŭ slăbiciunea sfintelorŭ Besearecĭ, şi părăsirea obicinelorŭ bune, ce au fostŭ mai iute pren svintele Monăstirĭ; alta, socotindŭ Domnia mea şi scăderea *ţĕrîei*, că de nu vorŭ nevoi călugării toţĭ într'unŭ chipŭ sĕ agoniséscă, cine ce va avea, şi cine ce va agonisi sĕ fiă totŭ a monăstirei, sĕ ţiă obşte, sĕ nu tragă cineşĭ şie, întraltŭ chipŭ nu se vorŭ putea ţiné sfintele monăstirĭ. Pentru aceea Domnia mea, am svătuitŭ cu voia a patru stli (sic) ai ţĕrei, anume: Kir Anastasiă arhiepiscopŭ i Metropolitulŭ Suceavski, şi Athanasie, Episcopŭ Romanski, şi Evloghie, Episcopŭ Radovski şi Mitrofan, Episcopŭ Huşski şi împreună cu totŭ svatulŭ Domniei meale, şi cu voia unora den călugărĭ, de prin svintele monăstirĭ, carĭ au avutŭ frica lui D-ḑeu, şi au iubitŭ podvigulŭ călugărescŭ. Cu acestia cu toţĭ împreună am tocmitŭ, şi am scrisŭ aicea tocmala obştei sĕ ţiie prin tóte svintele monăstiri obşte,

Stipendii şi Ajutóre din fundaţiunea „Andronicŭ.“

Consistoriulŭ archidiecesanŭ gr. or. din Sibiiu publică din fundaţienea „*Andronicŭ*“, pe an. 1887 următórele *stipendii şi ajutóre:*

a) Cincideci şi nouĕ stipendii si ajutóre de câte 30 fl. pentru tinerii, carĭ au intenţiunea a se aplica ca *noviţĭ la meseriă* şi *industriă,* apoi pentru învĕţăceii *aplicaţĭ* deja la meseriă şi industriă, şi în fine pentru învĕţăceii, carĭ au devenitŭ sodalĭ (calfe) în decursulŭ anului 1886. *b) Patruspredece ajutóră* şi anume *dece* de câte 100 fl., *douĕ* de câte 150 fl. şi *douĕ* de câte 200 fl. pentru sodalĭ (calfe), carĭ suntŭ în condiţiunile recerute de a se face măeştri. *Toţĭ,* carĭ voescŭ a concurge la aceste stipendii şi ajutóre, trebue sĕ dovedéscă: *a)* prin atestatulŭ de botezŭ, că suntŭ Românĭ greco-orientalĭ din Transilvania; *b)* prin atestatulŭ oficiului comunalŭ (primăriei) starea averei proprie şi a părinţilorŭ; *c)* prin atestatulŭ dela oficiulŭ parochialŭ, la care aparţine concurentulŭ, séu familia concurentului; décă trăiescŭ părinţii, câţĭ copii minorenĭ suntŭ în familiă şi câţĭ din aceştia umblă la scólă; décă petentulŭ este căsătoritŭ şi starea familiei sale. In specialŭ *tinerii,* carĭ au *intenţiune* a se aplica ca *noviţĭ* la meserii şi concurgŭ la unŭ stipendiu câte de 30 fl., afară de recerinţele generale indicate mai susŭ, trebue sĕ întrunéscă şi următórele condiţiunĭ: 1. Sĕ nu fiă mai tînĕrŭ de 12 anĭ. 2. Sĕ fi cercetatŭ cu succesŭ bunŭ scóla poporală, ceeace este a se dovedi prin atestate scolare. 3. Sĕ fi încheiatŭ cu măiestrulŭ conformŭ §-lui 61 alŭ legei industriale (art. leg. XVII 1884), ceea ce se va dovedi prin aşternerea contractului în originalŭ séu în copiă legalisată.

Invĕţăceii, aplicaţĭ deja la maseriă séu la industriă, carĭ concurgŭ la unŭ stipendiu câte de 30 fl., afară de recerinţele generale, trebue sĕ mai întrunéscă următórele condiţiunĭ: 1. Sĕ fiă angajaţĭ la vre-unŭ măiestru cu contractŭ, care sĕ se alăture la cerere. 2. Sĕ aibă purtare bună dovedită cu atestate dela măiestrii, la carĭ au fostŭ şi suntŭ în învĕţătură.

Sodalii, carĭ concurgŭ la vre-unŭ ajutoriu de 30 fl., afară de recerinţele generale, trebue sĕ întrunéscă următórele condiţiunĭ: 1. Sĕ fi terminatŭ periodulŭ de învĕţătură în decursulŭ anului 1886, ceea ce se va dovedi prin atestatulŭ autorităţii industriale conformŭ §-lui 67 din art. leg. XVII 1884. 2. Sĕ arete unŭ sporiu şi o purtare bună, ceea ce se va dovedi prin atestatulŭ măiestrului, eventualŭ prin cartea de lucru (§. 99 din legea citată). 3. Sĕ arete, ce limbĭ sciu vorbi şi scrie (atestatŭ dela măiestru) şi décă aparţinŭ ca membrii la vre-o reuniune de meseriaşĭ (certificatŭ dela reuniune).

Sodalii, carĭ concurgŭ la vre-unŭ ajutorŭ câte de 100 fl., 150 fl., şi 200 fl., pentru a se face măiestrii, au sĕ întrunéscă, afară de recerinţele generale, încă următórele condiţiunĭ: 1. Sĕ fiă provĕduţĭ cu certificatulŭ de măiestru. 2. Sĕ fi lucratŭ celŭ puţinŭ 6 anĭ consecutivĭ ca sodalŭ, ceea ce se va dovedí prin atestatele măiestrilorŭ, la carĭ au lucratŭ. 3. In cerere sĕ se arate anume, unde voiescŭ a se aşeda ca măiestrii şi ce felŭ de mijlóce bănescĭ mai au pentru a'şĭ începe meseria pe socotéla lorŭ; asemenea sĕ producă şi alte documente recomandătóre,

Dela toţĭ concurenţii de orĭce categoriă se recere, ca cererile sĕ fiă scrise şi subscrise *cu mâna lorŭ propriă* şi adresate consistoriului archidiecesanŭ gr. or. din Sibiiu; cererile au sĕ între aicĭ celŭ multŭ până la *1 Decemvre 1886 stilulŭ vechiu.* Cererile sosite după acestŭ terminŭ şi cele ce nu vorŭ fi instruite precum se recere mai susŭ, nu se vorŭ lua în considerare.

Ultime scirĭ.

Tîrnova, 1 Noemvre. — Agentulŭ bulgarŭ din Constantinopolŭ, *Grecov*, a primitŭ instrucţiunĭ, ca sĕ propună ambasadorului rusŭ *Nelidoff* unŭ *arangeamentŭ* pe basa, ca sĕ se formeze unŭ *guvernŭ mixtŭ* compusŭ din tóte partidele. Prin acésta vrea guvernulŭ sĕ afle, că óre Rusia în schimbŭ va recunósce Sobrania şi pe principele alesŭ de ea, şi ce intenţiunĭ are Rusia pentru viitorŭ.

Sofia, 1 Noemvre. — Gabdan-effendi a *protestatŭ* energicŭ în contra primirei în Sobraniă a deputaţilorŭ din Rumelia orientală.

Ministrulŭ Nacevicĭ a datŭ, în urma notei din urmă a generalului Kaulbars, o circulară către toţi prefecţii, în care i provócă sĕ veghieze cu tótă energia, ca sĕ nu li se întêmple supuşilorŭ ruşĭ nicĭ o neplăcere. Se dice că Kaulbars nu e mulţumitŭ cu rĕspunsulŭ ce i l'a datŭ Nacevicĭ şi ameninţă că în dilele aceste va părăsi Sofia.

Tîrnova, 31 Octomvre.—Bulgarii suntŭ convinşi după ultimatulŭ lui Kaulbars, că *tóte puterile*, chiar şi *Austro-Ungaria*, au dată Rusiei *împutenicire d'a ocupa* Bulgaria. Considerândŭ că nu se póte opune Rusiei cu armele, Bulgariei nu'i rĕmâne altceva, decâtŭ ca, *părăsită de tótă Europa, sĕ lase a fi ocupată.*

Berlinŭ, 1 Noemvre. — „Nordd. Allg. Ztg.“ scrie cu privire la ultimatulŭ lui Kaulbars, că *seriositatea situaţiunei e nendoiósă*, décă Kaulbars lucréză în armoniă cu cabinetulŭ din Petersburgŭ. „Kreuzztg.“ îşĭ esprimă temerea, că *Rusia va procede la unŭ amestecŭ forţatŭ şi fără pretexte.* Din causa sosirei corăbielorŭ ruse la Varna, cei din Constantinopolŭ şĭ-au perdutŭ capulŭ. *Caravelov s'a împăcatŭ cu Zankov şi e gata sĕ priméscă, după rĕsturnarea regenţei*, *ministeriulŭ sub scutulŭ lui Kaulbars.*

DIVERSE.

Destuparea sticlelorŭ cu dopurĭ de sticlă. — Fórte adeseaorĭ se întêmplă că dopurile de sticlă sĕ se înţepenéscă astfelŭ în gâtulŭ flacónelorŭ, încâtŭ trăgêndu-se mai tare se spargŭ. Pentru a se destupa îndată asemenea sticle trebue a se încăldi puţinŭ, jurŭ împrejurŭ, gâtulŭ sticlei la flacăra unei lumânărĭ séu a unui chibritŭ. Căldura, conformŭ principiurilorŭ de fisică, dilatéză gâtulŭ sticlei şi dopulŭ, care e mai grosŭ şi mai departe de căldură, se scóte mai lesne, ne mai fiindŭ strînsŭ de gâtulŭ sticlei.

Albinăritulŭ în America. — In County Uvalde în Tecsas albinăritulŭ a luatŭ o asemenea dimensiune, încâtŭ acestŭ districtŭ pórtă numele: Ţéra mierei dela Tecsas. Doi farmerĭ (arendaşĭ) de acolo au produsŭ în anulŭ acesta 20,000 punţĭ de miere, unŭ alŭ treilea farmerŭ a vêndutŭ 10,000 de punţĭ şi mai are încă odată pe atâta. Ei espedéză mierea în tóte ţinuturile Statelorŭ-unite.

Descântecululŭ de deochiu. — Dómne, tu'mĭ ajută,— Mariă Maică sfântă—Ca după cuvêntulŭ meu—Léculŭ lui D-deu. Sĕ ése din trupul lui N. N., — Deochetura de bărbat, — Muere, ficiorŭ, fată, fetiţă, — Curatŭ, necurată, — N. N. sĕ se lecuiască. — Pre Dumnedeu sĕ-lŭ pomenéscă! Fă Maică sfântă, ca sĕ ése, din fruntea lui N. N., din ochii lui, din buzele lui, din fălcile lui, din urechile lui, din grumadii lui, din dinţii lui, din măselele lui, din plămânile lui, din inima lui, din mânile şi piciórele lui, — aşa din tóte vênele, încheeturile şi nodăturile lui, precum din rane şi din carnea lui! Din data asta sĕ ése, sĕ tresară, sĕ se mântuiască; Cu suflu'lŭ suflu eu, sĕ se ducă'n codrii cei pustii, unde vacă négră nu mugesce, fata chica nu'mpletesce, pre Dumnedeu nu-lŭ pomenesce; acolo te du, — cu suflu sufla-te-voiu, în lume sĕ te ducĭ, în mare sĕ te risipescĭ, pre nime sĕ nu mai nimerescĭ! Sĕ fugĭ şi sĕ perĭ, de rouă de sóre, ca spuma de mare, — N. N. sĕ fiă curatŭ, ca laptele strecuratŭ; N. N. descântătóre, Maica sfântă lecuitóre! — Nota: La descântecululŭ de deochiu se folosesce baba vrăjitóre de următórele: o ólă nouă, care încă nu a fostŭ pusă la focŭ, unŭ cuţitŭ cu care ia cărbunii şi-i aruncă în ólă, apoi apă adunată din trei séu şépte isvóre. Apa se ia des-de-dimineţă, înainte de a mai fi bĕutŭ cineva din ea, şi fără a spune cuiva că unde a fostŭ şi pentru ce. De regulă se întêmplă acésta — adecă luarea apei din isvóre — în diua de Lunĭ, Mercurĭ şi Vinerĭ. Pe unele locurĭ este datină de baba vrăjitóre invită câte 3—7 fete feciórе (totdeuna fără părechiă) ca sĕ arunce ele jarulŭ în olcuţă. Sub durata descântăturei baba totŭ suflă în drépta şi în stânga, ér după finirea acestora dă apa celui deochiatŭ sĕ o bea, însĕ totŭ numai câte trei picăturĭ deodată. (Comunicată »Gazetei Poporului« de învĕţătorulŭ V. P. Sala.)

Bibliografiă.

Economia câmpului şi grădinăritulŭ pentru scólele poporale de *George Moianŭ*, institutorŭ la scola română de fete în Braşovŭ. Cu mai multe ilustraţiunĭ. Preţulŭ 25 cr. Braşovŭ, editura lui H. Zeidner, 1886. — Cuprinsulŭ cărţii: Cultura plantelorŭ de economiă. Cultura animalelorŭ de economiă. Intocmirea economiei. Albinăritulŭ Cultura vermilorŭ de mătase. Regulĭ generale la cultura animalelorŭ de economiă. Intocmirea economiei. Legumăritulŭ. Regulĭ generale despre cultura legumilorŭ. Cultura florilorŭ. Vieritulŭ. Cultura arborilorŭ şi a gardului viu. — Acéstă materiă e tractată, negreşitŭ pe scurtŭ ca pentru scólele poporale, dér concisŭ şi la înţelesulŭ copiilorŭ, schiţândŭ câtŭ se póte de esactŭ şi completŭ, întru câtŭ cadrulŭ unei schiţărĭ permite acésta, economia câmpului şi grădinăritulŭ. Nu putemŭ decâtŭ sĕ recomandămŭ cu totŭ dinadinsulŭ acestŭ manualŭ atenţiunei învĕţătorilorŭ.

***

Raportulŭ comitetului Societăţii pentru cultura şi literatura română în Bucovina, pe anulŭ 1885; Raportulŭ arată starea şi activitatea societăţii în tóte ramurele sale, precum şĭ administrarea detaliată în decursulŭ anului espiratŭ a diferitelorŭ fondurĭ, ce zacŭ sub administraţia Societăţii. Lăsămŭ sĕ urmeze din acestŭ raportŭ următórele informaţiunĭ:

Societatea este urdită de rĕposatulŭ *Cav. Alexandru de Hurmuzachi* şi are de scopŭ conservarea şi desvoltarea limbei şi naţionalităţii Românilorŭ din Bucovina. Societatea a fostŭ şi este sprijinită de unii bărbaţĭ marĭ de inimă şi cu totulŭ devoţaţĭ causei românescĭ, durere însĕ că bărbaţii aceştia suntŭ fórte rarĭ. Sprijinulŭ ce-lŭ dă inteliginţa română din Bucovina nu este nicĭ de cum corĕspundĕtorŭ înaltului scopŭ ce-lŭ are în vedere societatea. Din acésta causă societatea n'a pututŭ nicĭ pe departe sĕ-şĭ întindă ajutorulŭ şi activitatea sa în atâtea părţĭ, în câte o reclamă acésta indiginţele timpului, mai virtosŭ în Bucovina.

Cu tóte acestea raportulŭ comitetului administrativŭ ne presintă activitatea societăţii în decursulŭ anului 1885 într'unŭ coloritŭ fórte îmbucurătorŭ, aşa câtŭ pe dreptulŭ se póte ea numi soră dulce a »Associaţiunei *Transilvane* pentru literatura română şi cultura poporului românŭ.« Societatea Bucovinénă şĭ-a realisatŭ în anulŭ trecutŭ o vechiă dorinţă a sa, care de altmintrea era prevĕdută şi în fundaţiunea nemuritorului *Aronŭ Pumnulŭ*, care fundaţiune fù înfiinţată prin contribuirĭ benevole sub auspiciele comitetului societăţii, cu scopulŭ, ca din aceea sĕ se créscă tinerĭ vrednicĭ de a fi urmaşii marelui Pumnulŭ, ér de altă parte s'a votatŭ din aceea fondaţiune 1000 fl. v. a. pentru a se ridica unŭ monumentŭ întru memoria lui. Cassându-se cimiteriulŭ celŭ vechiu, în care se aflau osămintele lui Pumnulŭ, comitetulŭ societăţii a cumpăratŭ unŭ locŭ nou în cimiteriulŭ celŭ nou, aprópe de capela cu cripta arhiereilorŭ; aci s'a ziditŭ unŭ mormêntŭ nou şi scoţîndu-se din cimiteriulŭ celŭ vechiu osămintele lui Pumnulŭ în presenţa presidiului societăţii şi a mai multorŭ membri, carĭ, după ce au constatatŭ că atâtŭ osămintele, câtŭ şi rĕmăşiţele de vestminte încă bine păstrate suntŭ într'adevĕrŭ ale lui Pumnulŭ, se aşedară în o raclă nouă de metalŭ şi se transportară în cripta cea nouă din cimiteriulŭ comunalŭ din Cernăuţĭ. După acésta 'i s'a făcutŭ unŭ monumentŭ, care este înzestratŭ cu imaginea lui Pumnulŭ, lucratŭ în forma medalionului de unulŭ din cei mai distinşĭ artiştĭ din Viena. Sânţirea monumentului s'a sĕvîrşitŭ cu ocasiunea ţinerei adunărei generale a Societăţii.

Afară de acèsta s'au subvenţionatŭ din fondulŭ Societăţii în decursulŭ anului trecutŭ cincĭ tinerĭ şi s'a cumpăratŭ îmbrăcăminte de iérnă pentru dece scólarĭ. Totŭ pentru ajutorarea studenţilorŭ sĕracĭ zelosulŭ preşedinte alŭ Societăţii, d-lŭ *Baronŭ Victorŭ Styrcea* a întreprinsŭ a frumósă colectă între deputaţii dietei, în sumă de vre-o 200 fl., carĭ toţĭ s'au împărţitŭ între scolarii sĕracĭ. Afară de acésta s'au împărţitŭ gratuitŭ mai multorŭ scolarĭ cărţĭ şi rechisite scolare, ér pentru biblioteca scólei din Drăgoescĭ s'a dăruitŭ câte unŭ esemplarŭ din tóte cărţile de carĭ dispune Societatea. S'au ajutoratŭ patru tinerĭ dela meserii. Comitetulŭ conformŭ statutelorŭ a deschisŭ în decursulŭ iernei unŭ ciclu de prelegerĭ poporale publice şi gratuite, carĭ au fostŭ fórte bine cercetate şĭ primite de publiculŭ românŭ, ér pentru viitorŭ comitetulŭ şĭ-a pusŭ de gândŭ a eda nisce micĭ broşurele pentru înaintarea literaturei în poporŭ. O perdere ireparabilă a suferitŭ Societatea prin mórtea patronului şi membrului sĕu binemeritatŭ Cav. Dimitriu de Popoviciu. D-lŭ Cav. Georgiu de Popoviciu a creatŭ o fundaţiune de 10,000 fl. pentru ajutorarea şcolarilorŭ românĭ, din carĭ 3 obligaţiunĭ de câte-o miie fl. s'au şi predatŭ îngrijirei Societăţii.

Societatea are membrii: onorarĭ 7, fundatorĭ 19, ordinarĭ 125, activĭ 4. Biblioteca Societăţii s'a sporitŭ în decursulŭ anului cu 48 opurĭ şi 27 făscióre; cu finea anului 1885 biblioteca a constatŭ din 2455 de opurĭ in 2575 tomurĭ, 832 făscióre, 36 tablourĭ şi 6 mape. Biblioteca lui *Alexandru Zotta* constă din 524 opurĭ în 750 tomurĭ şi 114 făscióre; e sub îngrijirea Societăţii şi stă deschisă publicului spre folosinţă. Cabinetulŭ de lectură are la disposiţiunea membrilorŭ Societăţii 11 diare literare române, 7 politice literare române şi 8 germane. Societatea dispune ca fondŭ de: 243 fl. v. a. pentru fundarea unui nou edificiu; capitalŭ imobilŭ 7787 fl.; în obligaţiunĭ 900 fl. v. a., 7200 francĭ şi 1000 galbinĭ; numerariu 12,361 fl., disponibilŭ 2383 fl. 25 cri Afară de acésta se mai află sub administrarea Societăţi- 4 fundaţiunĭ particulare, despre a cărorŭ stare de asemenea se face o dare de sémă amĕrunţită în raportulŭ acesta.

---

cum ţinŭ petutidinea, în tótă lumea în Svetea Agora, şi printr'alte locurĭ, şi prin ostróve, şi cum ţinŭ aicea trei-patru monăstirĭ. Aşa am vrutŭ, şi am svătuitŭ Domnia mea, cu călugării noştri Vlădicii, şi cu svatulŭ a tótă ţera să fiă prin tóte svintele monăstirĭ obşte, cum îi învĕţătura din Evangelia Domnului nostru Isusŭ Cristosŭ, şi dela svinţii Apostoli, şi dela svintele Săbóre, cum scrie săborulŭ celŭ de întêi şi de alŭ doilea în şese capete şi la alŭ şésele în patrudecĭ de capete, şi alŭ şéptelea în nouĕ-spre-dece capete, ca sĕ nu îndrăsnéscă cineva din călugări sĕ dică: »ceasta alŭ meu, ceasta alŭ tĕu« că unde este la mijlocŭ sĕ chiame unŭ lucru alŭ tĕu, altulŭ alŭ meu, nu se cade sĕ se chiame viéţă călugărescă, ce mai vrătosŭ săborulŭ tâlhărescŭ, au disŭ părinţii că easte. Pentru aceea după tocmala sventelorŭ săbóre am întăritŭ şi am tocmitŭ, cu scrisórea dene văta (? sic) pravilă, ca sĕ fiă tuturŭ svintelorŭ monăstirĭ obşte neclatită în veacŭ. Ĕră de se va ispiti nescine canduva sa strice tocmala obştei, fiă măcarŭ Domnŭ, fiă vladicŭ, fiă egumen, séu altŭ cineva din călugări, séu boiariu séu fiă cine va fi, unulŭ ca acela sĕ fiă procleatŭ de svintele sabóre şi de noi de toţi.***

(Va urma.)

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulŭ la bursa de Viena

din 2 Noemvre st. n. 1886.

Rentă de aurŭ 4%	103.45	Bonurĭ croato-slavone	125.75
Rentă de hârtiă 5%	92.20	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40	Imprumutulŭ cu premiu ung.	121 40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	99 80	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	124.10
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	115 —	Renta de hârtiă austriacă	83.75
		Renta de arg. austr.	84 50
		Renta de aurŭ austr.	114 80
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	104 20	Losurile din 1860	138 70
		Acţiunile băncei austro-ungare	866 —
Bonurĭ rurale ungare	104.70	Act. băncei de creditŭ ung.	292.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.60	Act. băncei de creditŭ austr.	282.90
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 20	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.91
		Napoleon-d'orĭ	9.88
Bonurĭ cu cl. de sortare	106.—	Mărcĭ 100 împ. germ.	61.25
Bonurĭ rurale transilvane	104 50	Londra 10 Livres sterlinge	125.—

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 20 Octomvre st. v. 1886.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91—	92—
Renta rom. amort. (5%)	94—	95—
» convert. (6%)	88—	89—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103—	104—
» „ „ (5%)	87—	88—
» » urban (7%)	101—	101½
» » » (6%)	92—	93—
» » » (5%)	84—	84½
Banca naţională a Românieĭ 500 Lei	10—	1020
Ac. de asig. Dacia-Rom.	264	266
« » » Naţională	208	212
Aurŭ contra bilete de bancă	15.½	16.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03—	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 1 Noemvre st. n. 1886.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vênd.	8.47
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	9.86	»	9.88
Lire turcescĭ	»	11.23	»	11.26
Imperialĭ	»	10.23	»	10.26
Galbenĭ	»	5.89	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.50
Ruble Rusescĭ	»	117.—	»	118.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

ANUNCIU!

Subsemnatulŭ, ca acela, care am meritulŭ de a fi ieftinitŭ peste totŭ preţulŭ cărnii în Braşovŭ, am onóre a face cunoscutŭ onoratului publicŭ, că la mine, strada teatrului in bolta Nr. 7 în Podulŭ Bătuşilorŭ şi în Tĕrgulŭ pescelui casa Nr. 99, lângă clădirea teatrului, se vinde începêndŭ dela **1 Noemvre** stilŭ nou a. c. **carnea de vită** cu **24 cr.** chilogramulŭ şi cumcă **carnea de porcŭ** se vinde **cu 2 cr. mai ieftină** ca în tóte celelalte măcelării.

Braşovŭ, 30 Octomvre 1886.

Stefanŭ Bureţea.

Nr. 11941/886. 2—3

Publicaţiune.

Se aduce la cunoscinţă generală, cumcă bugetulŭ percepţiunilorŭ şi erogaţiunilorŭ comunei orăşenescĭ Braşovŭ pro 1887 dimpreună cu tóte aclusele zace, în sensulŭ §-lui 25 alŭ art. de lege XXII din 1886, în biuroulŭ oficiului primăriei, uliţa Căldărarilorŭ Nr. 519, în decursŭ de 15 ḑile spre examinarea din partea fiă-căruĭ supusŭ dărei; stândŭ fie-căruĭ dăjdierŭ în dreptŭ, ca până în 14 Novembre a. c. sĕ-şĭ aştearnă eventualele obiecţiunĭ subscrisului magistratŭ.

Braşovŭ, 27 Octomvre 1886.

Magistratulŭ orăşenescŭ.

Nr. 525. / 1886.

Escriere de concursŭ.

Se escrie concursŭ pentru ocuparea de posturĭ învĕţătorescĭ la scólele gr. cat. românescĭ din josŭ însemnatele comune-

1. Borgo-Tiha, postulŭ de întêiulŭ învĕţătorŭ cu unŭ salarŭ anualŭ de 240 fl. v. a. cuartirŭ liberŭ cu o grădină de unŭ jugĕrŭ şi 6 orgie de lemne de focŭ.
2. Bichigiu, cu unŭ salarŭ anualŭ de 200 fl. v. a.

Doritorii de a ocupa vre-unulŭ din posturile susŭ amintite au a-şĭ înainta cererile lorŭ instruite cu documentele despre cualificaţiune, purtarea morală, eventualulŭ serviţiu de până acuma, precum şi despre cualificaţiunea în limba maghiară până la 20 Novembre 1886 la subscrisulŭ inspectoratŭ scol. gr. cat

Inspectoratulŭ scol. gr. cat. alŭ Năsĕudului.

Năsĕudŭ, la 25 Octomvre 1886.

Gregoriu Moisilŭ,
vicarŭ foraneu.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ ḑiarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS"

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.50	—	—
Predealŭ	—	9.32	—	—
	—		—	—
Timişŭ	—	9.56	—	—
Braşovŭ	—	10 29	—	—
	7.47	—	4.16	—
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa micĕ	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12,48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Cluşiu	5.30	—	5 56	—
	—	6 03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.:2	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	.
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	—
Cluşiu	—	10.28	5.26	6.43	—
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriş	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.01	—	—	—	9.53
	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.35	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0[illegible]	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9 21	—	—	—	9.15
	—	5.45	—	—	—
Timişŭ	—	6.22	—	—	—
Predealŭ	—	6.47	—	—	--
	—	—	—	—	—
Bucurescĭ	—	11.45	—	—	—

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.59	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborşin	5.30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9.53
Radna-Lipova	6.47	—	10.27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11.25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8.42	—	4 52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4 10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 (9	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8.01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9.58	—
Branicĭca	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10.42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştiă	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12.18	12.29	- -
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiuşŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.21

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ.